

عنوان مقاله:

بررسی صفحه آرایی کتب علوم طبیعی چاپ سنگی دوره قاجار

محل انتشار:

دومین کنفرانس بین المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

خدیجه رفیعی شهرکی - کارشناس ارشد، رشته پژوهش هنر، دانشگاه پیام نور، تهران

هادی قائم پناه - دانشجوی دکتری تخصصی، رشته تاریخ تطبیقی تحلیلی هنر اسلامی، دانشگاه شاهد، تهران

خلاصه مقاله:

با رواج چاپ سنگی در دوره قاجار، کتابهای مصور متنوعی با موضوعات مختلف، چاپ و تکثیر شدند که اغلب آنها علاوه بر پیروی از سنت های پیشین کتابآرایی ایرانی، از برخی ویژگی های جدید نیز در صفحه آرایی بهره بردند. از جمله کتابهای مصور چاپ سنگی این دوره، کتبی با موضوعات علوم طبیعی بود. کتابهای عجایب المخلوقات و خواص الحیوان، دو نمونه مهم از کتابهای علوم طبیعی بوده که در دوره قاجار به صورت چاپ سنگی کتاب آرایی و تکثیر شدند. هدف این پژوهش، شناسایی ویژگی های صفحه آرایی و ارزشهای زیبایی شناختی مربوط به آن، در کتب علوم طبیعی چاپ سنگی دوره قاجار، با تمرکز بر کتابهای عجایب المخلوقات و خواص الحیوان، و رسیدن به پاسخی برای این سوال است: ویژگی های ساختاری و زیبایی شناختی در صفحه آرایی کتب علوم طبیعی چاپ سنگی دوره قاجار چگونه بوده است؟ روش پژوهش، توصیفی - تحلیلی بوده و گردآوری اطلاعات به شیوه کتابخانه ای انجام گرفته است. نتایج نشان می دهد که کاتبان و هنرمندان برای ایجاد روابط مناسب در صفحه آرایی، بین عناصر نوشتاری، تصویری، تزئینی و فضای خالی تقریباً، از یک الگوی مشخص و یکسان بهره برده اند. تمامی عناصری که در صفحه آرایی کتابهای مذکور انجام شده، تقریباً با هم هماهنگ بوده و دارای انسجام است؛ همچنین، استفاده از ضخامت و نازکی حروف در خط نستعلیق، موجب هماهنگی بیشتر و زیبایی صفحات شده است.

کلمات کلیدی:

صفحه آرایی، کتب علوم طبیعی، چاپ سنگی، عجایب المخلوقات، خواص الحیوان.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1613529>

